Neljapäev, 18. juuni 2020

P9_TA(2020)0161

Välissekkumist kõigisse Euroopa Liidu demokraatlikesse protsessidesse, sealhulgas väärinfot käsitleva erikomisjoni moodustamine ning selle vastutusalad, liikmete arv ja ametiaeg

Euroopa Parlamendi 18. juuni 2020. aasta otsus välissekkumist kõigisse Euroopa Liidu demokraatlikesse protsessidesse, sealhulgas väärinfot käsitleva erikomisjoni moodustamise, vastutusalade, liikmete arvu ja ametiaja kohta (2020/2683(RSO))

(2021/C 362/41)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse esimeeste konverentsi ettepanekut,

— võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut,

— võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

— võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eelkõige selle artikleid 7, 8, 11, 12, 39, 40, 47 ja 52,

— võttes arvesse inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni, eelkõige selle artikleid 8, 9, 10, 11, 13, 16 ja 17, ning nimetatud konventsiooni lisaprotokolli, eelkõige selle artiklit 3,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 207,

A. arvestades, et käesoleva otsusega loodava erikomisjoni töö tulemuseks peaks olema ühtne, terviklik ja pikaajaline käsitlus tõenditest välissekkumise kohta Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide demokraatlikesse institutsioonidesse ja protsessidesse, mis toimub mitte üksnes kõigi peamiste riiklike ja üleeuroopaliste valimiste eel, vaid pidevalt, kogu ELi ulatuses ning loendamatutel eri kujudel (näiteks tavapärases ja sotsiaalmeedias avaliku arvamuse kujundamiseks korraldatavad desinformatsioonikampaaniad, elutähtsatele taristutele suunatud küberrünnakud, poliitiliste jõudude otsene ja kaudne rahaline toetamine ja majanduslik survestamine ning kodanikuühiskonna nõrgestamine);

B. arvestades, et kõik teadaolevad demokraatlike protsesside ja institutsioonide vastase välissekkumise juhtumid järgivad kindlat ja viimaste aastate kestel üha kordunud mustrit;

C. arvestades, et kolmandate riikide riiklike jõudude ja valitsusväliste toimijate katsed sekkuda demokraatia toimimisse ELis ja selle liikmesriikides ning avaldada pahatahtliku sekkumise teel survet ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtustele on osa laiemast suundumusest, mida demokraatlikud riigid kogevad kõikjal maailmas;

D. arvestades, et Euroopa ühtsuse kahjustamiseks kasutatakse välissekkumist koos majandusliku ja sõjalise survega;

1. otsustab moodustada välissekkumist kõigisse Euroopa Liidu demokraatlikesse protsessidesse, sealhulgas väärinfot käsitleva erikomisjoni, millel on järgmised vastutusalad:

a) analüüsida põhjalikult uurimisi, mis näitavad, et on rikutud või eiratud olulisi valimiseeskirju, eelkõige kehtivaid õigusnorme kampaaniate rahastamise läbipaistvuse kohta, ning uurida mitmesuguste kolmandatest riikidest pärit seaduslike ja ebaseaduslike kanalite ja libaannetajate väidetavaid poliitilisi kulutusi;

b) teha ilma sõnavabadust kahjustamata kindlaks, millistes valdkondades tuleks võtta seadusandlikke ja muid kui seadusandlikke meetmeid, mille tulemuseks võib olla sotsiaalmeediaplatvormide sekkumine eesmärgiga märgistada bottide jagatud sisu, vaadata läbi algoritmid, et muuta võimalikult läbipaistvaks need tegurid, mille põhjal sisu kuvatakse, tähtsuse järgi järjestatakse, jagatakse, taandatakse ja eemaldatakse, ning sulgeda selliste isikute kontod, keda iseloomustab koordineeritud mitteautentne käitumine internetis või ebaseaduslik tegevus eesmärgiga süstemaatiliselt õõnestada demokraatlikke protsesse või õhutada vihakõnet;

c) anda ilma sõnavabadust kahjustamata panus käimasolevasse arutellu selle üle, kuidas suurendada mitte üksnes riigiasutuste vastutust välissekkumise, sealhulgas väärinfo tõkestamise eest kõigis Euroopa Liidu demokraatlikes protsessides, vaid tõhustada ka nende koostööd tehnoloogia- ja sotsiaalmeediaettevõtetega ning erasektoriga üldiselt, et suurendada teadlikkust nende rollist, kohustustest ja vastutusest välissekkumise tõkestamisel;

d) hinnata riikide meetmeid, millega saab kehtestada ranged piirangud poliitilise rahastamise allikatele, kuna välismaised osalejad on leidnud seaduslikke ja ebaseaduslikke viise riikide õigusnormidest möödahiilimiseks ning pakuvad oma liitlastele varjatud tuge välispankadelt võetud laenudega ning mitterahalisi hüvesid eri kanalite kaudu (ostu- ja ärilepingud, varifirmad, mittetulundusühingud, kodanikest libadoonorid, anonüümsust võimaldavad arenevad tehnoloogiad, internetireklaamid, äärmuslaste internetimeediakanalid ja finantstegevuse hõlbustamine); teha kindlaks, millistes valdkondades tuleks võtta meetmeid seoses erakondade ja poliitiliste kampaaniate rahastamisega;

e) teha ettepanekuid kooskõlastatud ELi tasandi meetmeteks, et tõkestada hübriidohtusid, sealhulgas i) küberrünnakuid sõjalistele ja mittesõjalistele sihtmärkidele, ii) seadusandjatele, riigiametnikele, ajakirjanikele, erakondadele ja kandidaatidele suunatud häkkimisoperatsioone ning iii) küberspionaaži, mis toimub ettevõtete intellektuaalomandi varguse ja kodanike tundlike andmete varguse eesmärgil, kuna neid ohte ei saa kõrvaldada üksnes isoleeritult töötavad riigiasutused ega erasektori eneseregulatsioon, vaid selleks on vaja koordineeritud, mitmetasandilist ja eri osapooli hõlmavat lähenemisviisi; hinnata nende ohtude – millel võivad olla tõsised poliitilised, majanduslikud ja sotsiaalsed tagajärjed Euroopa kodanikele – julgeolekuaspekte;

f) uurida, milline on elutähtsa taristu tarneahelates ELi sõltuvust välismaistest tehnoloogiatest, muu hulgas riistvarast, tarkvarast, rakendustest ja teenustest; uurida, milliseid meetmeid tuleks võtta, et tugevdada suutlikkust võidelda vaenulike kolmandate isikute strateegilise kommunikatsiooni vastu, ning vahetada sellekohast teavet ja parimaid tavasid; toetada ja soodustada teabe, teadmiste ja heade tavade vahetamist liikmesriikide vahel, et võidelda ohtude vastu ja kõrvaldada praegused puudused;

g) teha kindlaks, hinnata ja pakkuda välja viise, kuidas kõrvaldada turvanõuete rikkumised ELi institutsioonides;

h) võidelda pahatahtlike kolmandate riikide teavituskampaaniate ja strateegilise kommunikatsiooni vastu (mida võidakse levitada ka Euroopa toimijate ja organisatsioonide kaudu), mis kahjustab Euroopa Liidu eesmärke ja mida korraldatakse eurooplaste avaliku arvamuse mõjutamiseks, et raskendada ELil ühiste seisukohtadeni jõudmist, näiteks ÜVJP ja ÜJKP küsimustes;

i) kaasata oma volituste täitmise eesmärgil kõiki ELi ja selle liikmesriikide tasandi asjaomaseid talitusi ja institutsioone, kui erikomisjon peab sellist kaasamist vajalikuks ja mõjusaks;

2. rõhutab, et pädevad alalised komisjonid peavad oma töös erikomisjoni soovitusi arvesse võtma;

3. otsustab, et erikomisjoni pädevusvaldkonda kuuluvate ELi õigusaktide vastuvõtmise, järelevalve ja rakendamisega seotud alaliste parlamendikomisjonide volitusi, personali ja neile eraldatavaid vahendeid ei mõjutata ega dubleerita ning seetõttu ka ei muudeta;

Neljapäev, 18. juuni 2020

4. otsustab, et erikomisjoni koosolekud on kinnised kõigil juhtudel, kui tema töö hõlmab kuulamisi, kus esitatakse konfidentsiaalseid tõendeid, isikuandmeid hõlmavaid tunnistusi või ametiasutuste ja organitega peetavaid arvamustevahetusi või arutelusid, mis käsitlevad konfidentsiaalset teavet, sealhulgas teadusuuringuid või nende osi, millele on antud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1107/2009 ([1]) artikli 63 kohaselt konfidentsiaalne staatus; otsustab ühtlasi, et tunnistajatel ja ekspertidel on õigus esitada avaldusi või anda tunnistusi kinnisel koosolekul;

5. otsustab, et avalikele koosolekutele kutsutud ja seal osalenud isikute nimekiri ning selliste koosolekute protokollid avaldatakse;

6. otsustab, et erikomisjonile edastatud konfidentsiaalseid dokumente hinnatakse vastavalt kodukorra artiklis 221 sätestatud menetlusele; otsustab lisaks, et neis sisalduvat teavet kasutatakse ainult erikomisjoni lõppraporti koostamise eesmärgil;

7. otsustab, et erikomisjoni kuulub 33 liiget;

8. otsustab, et erikomisjoni ametiaeg on 12 kuud ja selle alguskuupäev on tema avakoosoleku kuupäev;

9. otsustab, et erikomisjon võib esitada Euroopa Parlamendile vahearuande ning et ta esitab lõpparuande, mis sisaldab faktidel põhinevaid järeldusi ning soovitusi meetmete võtmiseks ja algatuste tegemiseks, ilma et see piiraks alaliste komisjonide pädevusi vastavalt kodukorra VI lisale.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1).